

Obsah

1	Úvod	9
1.1	První Češi v Antarktidě	12
1.2	Co nás přivedlo na jih	19
2	Dvě expedice a dvě náhody na počátku	29
2.1	Dvě spřízněné expedice	31
2.2	Dva příběhy	43
3	Antarktida – vznik a vývoj pevniny	47
3.1	Drift pevnin a role Antarktidy v systému planety Země	49
3.2	Klima Antarktidy	56
3.3	Diamantový prach a sněhová pokrývka	63
3.4	Zalednění Antarktidy	66
3.4.1	Ledovcové štíty a šelfové ledovce	66
3.4.2	Proč a jak se vrtá do ledu?	77
3.4.3	Vybrané vrty do ledovcových štítů	86
3.5	Přírodní prostředí ostrova Jamese Rosse	95
4	Člověk a Antarktida – historická období vztahů	115
4.1	Terra Australis Incognita (přibližně do roku 1780)	118
4.2	Objevování Antarktidy – preambule	121
4.3	Stručně k objevování Antarktidy	127
4.4	Období lovců tuleňů (1780–1892)	147
4.5	Vědecké poznávání pevniny (1893–1918)	148
4.6	Velrybářské období (od 1850 dodnes)	150
4.7	Omezování antarktických lovů velryb	169
4.8	Stálé vědecké stanice (od 1944 dodnes)	173
4.9	Smlouva o Antarktidě (Antarctic Treaty) – 1959 a dále	178
4.10	Antarktická turistika	183

5	Objevování Weddellova moře	185
5.1	Osobnosti švédské antarktické výpravy	187
5.2	Pronikání do Weddellova moře	190
5.3	Švédové v Antarktidě	195
5.4	Zimování <i>Antarctic</i>	203
5.5	Pokus o spojení se skupinou na Snow Hill Island	205
5.6	Osudy pomocné skupiny pro Snow Hill Island	207
5.7	Jarní výprava k jihovýchodu	213
5.8	Druhá polovina roku 1902 a zima 1903	215
5.9	Poslední plavba <i>Antarctic</i>	218
5.10	Finále	222
6	Stavba a provoz české stanice	225
6.1	První české kroky v Antarktidě	230
6.2	Stavba a funkční uspořádání stanice	239
6.3	Zásobování stanice vodou	261
6.4	Technická a operační struktura stanice	262
6.5	Zajištění funkcí stanice	267
6.6	Stravování na stanici	269
6.7	Bezpečnostní rizika a chování na expedici	270
6.8	Česká republika a Smlouva o Antarktidě	274
7	Český vědecký program v Antarktidě	277
7.1	Prostorové mapování včetně využití dronů	281
7.2	Geologie a paleontologie	282
7.3	Paleoklimatologie a paleoekologie	283
7.4	Meteorologie a klimatologie	284
7.5	Glaciologie a dopady klimatické změny na antarktickou kryosféru	291

7.6	Studium permafrostu a vědy o půdě	292
7.7	Měnicí se prostředí jezer a vodních toků	293
7.8	Rostliny a fyziologie rostlin	294
7.9	Druhová rozmanitost a ekologie sinic a řas	295
7.10	Mikrobiální rozmanitost antarktického prostředí	296
7.11	Zoologie	297
8	Český antarktický nadační fond	299
	Závěr	307
	Poděkování	309